

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) zveřejnila analýzu zaměřenou na finanční a bytovou situaci uprchlíků z Ukrajiny v ČR

Praha, 22. 1. 2023 – Více než polovina domácností ukrajinských držitelů dočasné ochrany žijících v Praze by mohla mít nárok na příspěvek na bydlení. Vydávají totiž na bydlení více než 35 % svých příjmů. Mimo Prahu pak vydává na bydlení více než 30 % příjmů téměř polovina (47 %). Podle dat sebraných během srpna a září 2023 si 75 % uprchlíků z Ukrajiny hradí samo náklady na bydlení. Čtvrtina pracujících respondentů by však stále nebyla schopna pokrýt neočekávaný výdaj ve výši 13 600 Kč. Vyplývá to z výsledků dotazníkového šetření DTM (Displacement Tracking Matrix), který na území ČR provádí Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) od června 2022.

Výzkum ukázal, že většina respondentů z řad ukrajinských držitelů dočasné ochrany (75 %) si sama hradí náklady na bydlení. Hlavními překážkami při hledání bydlení jsou vedle nedostupnosti nájemního bydlení nedostatek finančních prostředků na nájemné a kauci, také opakovaná odmítnutí ze strany majitelů nemovitostí. Polovina respondentů se potýká s nějakými problémy ve svém současném bydlení, které většinou souvisí s finančními obtížemi. Například v Praze vydává více než polovina respondentů (56 %) na bydlení více než 35 % svých celkových příjmů. Více než třetině všech respondentů (34 %) navíc po pokrytí nákladů na bydlení zbývá méně než 5 000 Kč na osobu.

Z analýzy vyplývá, že 31 % respondentů nemůže pokrýt své každodenní výdaje, přičemž mezi pracujícími tento podíl klesá na 6 %. Na 26 % pracujících respondentů by však nebylo schopno pokrýt neočekávaný výdaj ve výši 13 600 Kč. Nejvíce finančních problémů mají respondenti v důchodu, ženy s dětmi, ženy na mateřské dovolené a osoby se zdravotním postižením. Ukrajinstí držitelé dočasné ochrany, kteří přišli do České republiky v roce 2023, spoléhají značně více na osobní úspory (52 %) ve srovnání s těmi, kteří přišli v roce 2022 (27 %). Naopak příjem ze zaměstnání (61 %) byl nejčastěji uváděným zdrojem příjmů těch, kteří přišli do Česka v roce 2022.

„Pozornost bychom měli věnovat zejména nepříznivé finanční situaci uprchlíků ve věkové kategorii 60-64 let, kteří nemají nárok na podporu a pro které je zároveň velmi obtížné si v Česku najít jakoukoliv práci. Ohrožení chudobou a sociální vyloučení se však vztahuje také na ženy na mateřské a osob starších 65 let, které sice na podporu nárok mají, ale stále nejsou schopny pokrýt své výdaje,“ upozorňuje Andrea Svobodová z analytického oddělení IOM. Podle ní by jedno z komplexnějších řešení bylo sladění dávek pro uprchlíky s běžným typem dávek v Česku.

V reakci na vysoké náklady na bydlení a náročnou finanční situaci uplatňují respondenti mezi ukrajinskými držitelé dočasné ochrany různé strategie, jako je práce bez písemné smlouvy, práce navíc, půjčování peněz, sdílení pečovatelských povinností i nákladů na bydlení s rodinnými příslušníky, či dochází i k rozdělování rodin.

Zpráva vychází z analýzy 587 dotazníkových šetření, která probíhala od srpna do září 2023 v 11 krajích České republiky a v Praze. Kromě toho byla zohledněna kvalitativní data získaná z doplňujících komentářů a odpovědí na otevřené otázky, stejně jako relevantní data z jiných studií.

Další připravovaná výzkumná zpráva bude reflektovat vývoj situace uprchlíků v oblasti ekonomické a sociální integrace za rok 2023.

Charakter DTM průzkumu

Data vychází z reportu průzkumu o vzorech vysídlení, potřebách a záměrech uprchlíků, který 15. června 2022 v Česku zahájila IOM v rámci programu Displacement Tracking Matrix (DTM). Všechny rozhovory byly prováděny osobně vyškolenými sčítacími komisařkami a komisaři DTM IOM s dospělými uprchlíky a dalšími občany třetích zemí (OTZ), kteří kvůli válce opustili Ukrajinu. Rozhovory byly prováděny ve vybraných vstupních a tranzitních místech, registračních a přijímacích střediscích, která byla identifikována jako nejčastěji využívaná uprchlíky a dalšími občany třetích zemí přicházejícími z Ukrajiny. Současný report představuje analýzu založenou na **587** dotazníkových šetřeních provedených v období od 8. srpna do 27. září 2023. Údaje uvedené v reportu jsou reprezentativní pro osoby dotazované v zahrnutých lokalitách a v daném časovém rámci. Přesto je lze považovat za směrodatný zdroj informací o bytové a finanční situaci ukrajinských uprchlíků v Česku.

Kontakt pro média:

Filip Stowasser

Tel: +420 731 657 403

Email: fstowasser@iom.int